

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily
In the United States,
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.
NO. 148. — ŠTEV. 148. NEW YORK, MONDAY, JUNE 26, 1922. — PONDELJEK, 26. JUNIJA, 1922. VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

KONEC MAJNARSKE VOJNE V ILLINOIS

GOVERNERJU, KI JE HOTEL NA VSAK NAČIN POSLATI VOJAŠTVO V HERRIN, SE JE POVEDALO, DA JE MIR ZOPET USTANOVILJEN. MILICA DEMOBILIZIRANA. VSEGA SKUPAJ JE BILO PETINDVAJSET LJUDI UBITIH IN RANJENIH.

Waukegan, Ill., 23. junija. — Čete, ki so bile pripravljene, da odidejo na poročilo v Herrin, so se tam ponovili neredi, so bile demobilizirane na povelje guvernerja Smalla. Guverner je rekel, da je dobil informacije, ki kažejo, da so krajevne oblasti zopet ustanovile mir in red in da je položaj zadovoljiv.

Člani milice so dobili naročilo, naj bodo pripravljeni za slučaj, da bi se jih zopet poklicalo.

General Foreman, ki je načeloval preiskovalnemu svetu, poslanemu večeraj zvečer v Herrin, je potom generala Blacka sporočil, da ni pričakovati nikakoli nadaljnjih nemirov, razven če bi premogarska kompanija skušala obnoviti operacije.

General Foreman je sporočil, da je pričakovati nadaljnjih nemirov in da bi bile čete potrebne, če bi skušali delodajalci poslati ljudi v Herrin, da varujejo njih lastnino ter popravijo stroje, katere se je uničilo v četrtak z dimonom.

Rekel je, da bosta okrajni pravdnik ter šerif skrbela za pokop mrtvih neunijskih delavcev ali skebov.

Ali mislite, da je izvršil šerif svojo dolžnost po svoji najboljši zmožnosti? — je vprašal general Black generala Foremana.

— Mislim, da ima šerif le malo upliva, — je odvrnil general Foreman. Dostavil pa je, da se je dogovoril z nekimi "odgovornimi" državljanom, ki bo takoj obvestil generalnega pribočnika ob prvem znamenju nadaljnjih neredov.

General Foreman je zanikal poročila, ki so prišla na W. J. Lesterja, lastnika rova, da je ljudska množica oplenila kompanijsko blagajno ter uničila lastnino v petek popoldne. Rekel je, da je bila blagajna razstreljena ter da

POROČENI MOŽKI DELAJO NAJBOLJŠE

Washington, D. C., 24. jun. — Poljedelski departmet je dobil odgovor na mučno vprašanje, kdo je boljši delavec, poročen ali samski človek. Odgovor se glasi, da je poročen možki boljši delavec, vsaj na farmah.

V svojem poročilu glede tega vprašanja pravi departmet:

— Če hočete službo na farmi, so vaše prilike, da jo dobite, nekoliko boljše kot za petdeset odstotkov, če ste poročeni in nekoliko boljše kot za petdeset odstotkov, če ste samski. (To je kunštino, kaj ne?) Če ste poročeni, imate otroke, so vaše prilike približno 45 odstotkov.

Pozor!

Sorodnike in znance je zopet mogoče dobiti iz starega kraja, ker je bila dosedanja postava (triprocentna kvota) podaljšana za nadaljni dve leti. Dobiti sorodnike in znance iz kraja imajo prednost ameriški državljanji in oni, ki imajo prvi papir. Kdor želi dobiti koga iz starega kraja, naj nam piše za pojasnilo; točna in solidna postrežba jamčena.

FRANK SAKSER STATE BANK
22 Cortlandt Street : New York

GLAVNI LASKI IZNAJIDITELJ.
Te dni je došel v Ameriko na svoji jahti "Eltia" iznajditelj brazijskega telefona Guglielmo Marconi (na desni). V New Yorku je imel več predavanj, pri katerih je pokazal navzočim razna izboljšanja svoje iznajdbe.

KAKO SKUŠAJO IZMAZATI WARDA

Zagovornik mladega morilca je izjavil, da je slučajni strel Petera mogoče prestrašil Warda.

Boj pred sodiščem, da se prihrani mlademu Wardu, ki je obtožen umora mornariškega vojaka Petersa, bivanje v ječi preko poletja, je bil danes očitno izgubljen, a zagovorniki Warda so izvojevali zmago v svojih naporih, da pregledajo zapisnik postopanja velike porote, ki je dvignila proti Wardu obtožbo radi umora po prvem redu.

Sodnik Morschauer v White Plains je namreč sklenil, da si Wardovi zagovorniki lahko ogledajo zapisnik postopanja velike porote, razven če bi okrajni pravdnik Weeks privolil, da se prične obravnava proti Wardu dne 17. julija.

Weeks pa je objavil danes, da tega ne bo nikdar storil. Svojo strategijo v kazenskem zasledovanju Warda utemeljuje s prepričanjem, kateremu je dal privkratek izjava v sodišču, da bo prišla v naslednjih par tednih v njegove roke velika množina novih dokazov, ki bodo ojačili kazensko zasledovanje, če bo mogoče doseči zavlečenje pričetka obravnave.

Ta drago izvojevana koncesija je bila ona Weeksa in v povračilo so Wardovi zagovorniki pripravljali izigrati svojo naslednjo karto, potem ko bodo pregledali zapisnik. To je pojasnil večeraj prejšnji sodnik Mills, glavni zagovornik Warda, ki je zagotovil sodišču, da bo takoj po pregledanju zapisnika stavljal predlog, naj se razveljavi obtožba radi umora po prvem redu ali nezadostnih dokazov.

STARI EGIPČANI SO PILI PIVO, A NE VOLSTEADOVO.

Kajira, Egipt, 24. junija. — Uzorec egipčanske pivovarne, ki je obratovala pred približno tri tisoč in sedem sto leti, je nešel pred kratkim dr. Flinder Petrie vseučilišča v Pennsylvaniji.

Uzorec, o katerem se domneva, da sega nazaj v dobo 1800 let pred Kristom, kaže uslužbenec, ki izdelujejo pivo iz ječmena.

REVOLUCIONARJI AKTIVNI V PARAGUAYU.

Buenos Aires, Argentina, 24. Poročila, iz republike Paraguay kažejo, da so tamkaj revolucionarni zopet aktivni. Glasi se, da so se koncentrirali pri Encarnacion, na južni meji republike. Glasi se, da neki vladni kanonski čoln izmenjava strele z ustaški baterijami.

OREGON ZADRŽAL POSOJLO.

Mexico City, Mehika, 24. jun. Predsednik Oregon je danes izjavil, da se ni odobril dogovora med zakladniškim tajnikom de la Huerta ter mednarodnim komitejem bankirjev v New Yorku. Predsednik je namignil, da po-

LASTNICA MAJNE ZAHTEVA INJUNKCIJO

Zenska, lastnica Wagon rova, zahteva zvezno injunkcijo proti premogarski uniji v Indiani.

Indianapolis, Ind., 24. junija. — United Mine Workers of America ter vsi njeni uradniki in člani te organizacije so postali obtoženi v neki prošnji za injunkcijo, katero je vložila danes v zveznem okrožnem sodišču Clara Mason, lastnica Peacock Coal Mine v Knox County, Indiana.

Sodišče se prosi, naj prepove unijskim premogarjem nadaljno delavnost, koje namen je baje ustavljenju obratovanja v takozvanih "wagon" majnah. John L. Lewis je bil obtožen kot predsednik organizacije ter kot privatna oseba. Akcija se je vzpostavila na temelju Coronado odločitev najvišjega sodišča Združenih držav.

Tožiteljica izjavlja, da je marca ali aprila politični komitej unije proglasil povelje, v katerem se glasi, da naj uradniki in člani okrajna št. 11 uporabijo vsa priprava sredstva, da prisilijo delodajalce v takozvanih wagon-rovih v Indiani, da prenehajo z obratovanjem do konca stavke.

Množice so se zbirale baje od tedaj naprej ter pretele delodajalcem in delavcem in v tožbi se je navedlo tudi poročila o dogodkih, ki so se baje završili v bližini Terre Haute in drugih krajih v teku zadnjih dveh tednov.

Pri obrazložitvi obratovalnih metod nujnih rogov pravi tožiteljica, da ni imela nikdar nobenega posla ali zveze z imenovano United Mine Workers organizacijo, z nobeno okrajno organizacijo te zveze in da je vedno sklepala individualne kontrakte s svojimi uslužbenci in končno določala njih plače in delavne pogoje.

Glasi se, da je tožiteljica, Clara Masson, belgijska podanica in da se je vsled tega vložila tožbo v zveznem sodišču.

LONDONČANI KADE ZOPET PIPE.

London, Anglija, 24. junija. — Mladi možiki in mlade ženske so uvedle v tukajšnjih restavracijah in kavarnah navado, da kade tobak iz kratkih pipic.

Deklice kade baje rajše iz pipic, ker je to kajenje bolj čisto kot ono cigaret, ker je dim bolj hladen in ker si ne mažejo prstov z nikotinom. Neka dama iz visoke družbe pa se je privadila močnim smodkam, katere kadi sedaj povsem javno.

JOHN L. LEWISU NAPRTUJEJO KRIVDO

A. H. Ogley pravi, da je bil masaker posledica nepravilnosti unije, da se pogaja glede plače.

Pittsburgh, Pa., 24. junija. — A. H. Ogley iz Terre Haute, Indiana, predsednik National Coal Association, je rekel v nekem ugovoru, katero je izdal danes z ozirom na masaker v Herrinu: — Najbolj žalostno pri tem pa da bise kaj takega nikdar ne zgodilo brez sklepa odpornega stališča mednarodnih uradnikov United Mine Workers, ki niso hoteli sprejeti ponudb delodajalcev v različnih državah in okrajih, da se sestanejo ter pogajajo glede medznih kontraktov.

Te ponudbe se je stavilo ponovo in prav posebno od strani delodajalcev v Illinoisu, a se jih prav tako ponovno in ustrajno zavrnile.

Indianapolis, Ind., 24. junija. — John L. Lewis, predsednik United Mine Workers of America, je odgovoril Mr. Ogley-u v dolgem ugovoru, v katerem se glasi med drugim tudi to:

Ker poznam dobro Mr. Ogleya ter vem tudi nekaj o njegovih zvezah, nisem prav nič presenečen, da je podal tako napačno in zlobno ugovorilo. V odgovor naj rečem, da bi se afera v Herrinu pripetila, če bi delodajalci v centralnem kompetitivnem polju javno, flagrantno in bahasto ne kršili svojih kontraktov z unijo in vlado. Ti delodajalci, vključno Mr. Ogleya, so podpisali slovesen dogovor z United Mine Workers, da se bodo sestali s premogarji pred 1. aprilom tekočega leta, da se pogajajo glede nove plačilne lestvice ter delavnih pogojev ter niso nato držali svoje besede.

PAPEŽ ZA NOVO KANONIČNO PRAVO.

Rim, Italija, 24. junija. — Msr. Pizzardo, papeški državni podtajnik, je sporočil, da želi papež izpremeniti kanonično pravo v toliko, da bo soglašalo s postavami Združenih držav.

SLAVČEV PIKNIK.

Newyorškim Slovenceem so najbolj priljubljene Slavčeve prireditve. To najstarejše slovensko pevsko društvo v New Yorku ima vedno maljše in naprednejše ideje, pa bodisi, da se tijejo petja ali zabav. Nakaj posebnega bo nudil Slavec dne 16. julija v Smithwood Parku, Glendale. Prireditve bo prvovrstna. Vsak bo dobil vse, kar mu bo srce poželelo.

UMOR DR. RATHENAU RAZPLAMTIL NEMČIJO

ZAVRATNI UMOR DR. RATHENAU JE BIL DELO NEMŠKIH MONARHISTOV. USTRELJEN JE BIL KO SE JE NAHAJAL NA POTI V SVOJ URAD. DR. HELLFERICHA SO HOTELI LINČATI. BURNI PRIZORI V PARLAMENTU.

Berlin, Nemčija, 24. junija. — Minister za zunanje zadeve, dr. Walter Rathenau, je bil umorjen od monarhističnih zavrtnih morilcev, ko se je nahajal na poti iz svoje vile v Grunewaldu k neki kabinetni seji in sicer ob četrti enajst danes zjutraj.

Trije morileci so čakali v nekem avtomobilu, dokler ni zapustil minister za zunanje zadeve svoja doma v avtomobilu. Prileto je prišel sto jardov od svoje hiše, so se morileci privzno mimalno ujeza ter pričeli streljati nanj z avtomatičnimi pištolami. Truplo dr. Rathenaua je omahnilo nazaj na blazino, smodka mu je padla iz terih je pokazal navzočim razna

Govorice o monarhističnih demonstracijah, določenih za Kres, to je danes, so krožile že dalj časa. Izjavljalo se je celo, da se je pripravilo seznam proskribiranih republikancev in da se je nameravalo vzpostaviti drugo šentjernejsko noč.

Vsled tega je bilo prvo dejanje vlade, ko je bila informirana o zavrtnem umoru dr. Rathenaua, da je objavila svoje načrte glede zatrtja nameravanega puča. Izdan bo dekret, s katerim se bo proglasilo izjemno stanje v Prusiji ter imenovalo posebna sodišča, ki se bodo pečala z obravnavami proti monarhističnim zatrotnikom.

Ko je bila novica o zavrtnem umoru objavljena v državnem zboru, je prišlo do velikanskega kravala, tekot katerega so socialisti poglani monarhistične članice iz parlamenta.

S kriki: — Morileci! — Spravite nemške nacionaliste iz hiše! — so komunisti in člani leveice skušali linčati dr. Hellfericha in generala von Schoena.

Hellferich je resnični morilec, — je bilo čuti od vseh strani in v teku par trenutkov ni bilo najti v celem državnem zboru ni ti enega člana reakcionarnih strank.

Ko je bil kraval na svojem višku sta prišla dva pangermanska študenta v vežo parlamenta, nosča velik sopek rož, povezan s cesarskimi barvami in z napisom: Hrabremu branilec nemške časti.

Takoj sta bila oba smrčaven obdana od socialistov, ki so kličali za vse grlo.

Mladiča sta bila aretirana ter pozneje pejasnila, da sta člana nemške južno-ameriške veteranske organizacije in da sta dobila od doma kabelsko sporočilo, naj izročita sopek dr. Hellferichu.

Konečno je predsednik Loeb prekinil sejo do treh popoldne. Ob tem času so bili vsi sedeži na desnici prazni, a ko so bili vsi ostali člani državnega zbora navzoči, so vstopili člani obeh reakcionarnih strank in corpore, z dr. Hellferichom v svoji sredini.

Takoj je nastal velikanski kraval. — Tukaj prihaja morilec. — Hellferich je resnični morilec. — Vrzite ga ven, — so kličali socialisti.

Konečno se je dvignil kancelar Wirth, ter pomiril zbornico, naprav so komunisti kričali: — Vrzite ga ven ali pa boste vi naslednja žrtev. — Kancelarju se je posrečilo konečno preprečiti spopad in predsednik zbornice, Loeb je imel nato govor.

Cela zbornica se je dvignila na noge, a galerija ne, nakar je bila prisiljena storiti isto.

Soglasno z očitvidi niso bili morileci Rathenaua navadni banditi. Bili so tipični mladi Prusi in se domneva, da je morala biti med njimi tudi ena ženska. Obleseni so bili v jopice iz usnja ter nosili avtomobilske čepice in očala. Več strelav je bilo od lanih nanj in ubila ga je kroglica, ki mu je prodira glavo. Avtomobil, katerega so se poslužili morileci, ni imel nobene številke. Policija je bila takoj na mestu, a izgubila vsako sled ter se do danes zvečer še ne ve, kdo so bili morileci in kje se nahajajo.

ZOPETNA IZVOLITEV GOMPERSA.

Cincinnati, O., 23. junija. — Izvolitev uradnikov American Federation of Labor je predstavljala glavno točko današnje seje konvencije. — Predsednik Sam Gompers in devet drugih uradnikov bo najbrž zopet izvoljenih brez vsake opozicije.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDEMEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraš so bile naše cene sledeče: Jugoslavija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron	\$ 1.20	1,000 kron	\$ 3.90
400 kron	\$ 1.60	5,000 kron	\$19.00
500 kron	\$ 2.00	10,000 kron	\$37.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	\$ 3.00	500 lir	\$26.50
100 lir	\$ 5.50	1000 lir	\$52.00
300 lir	\$15.90		

Za pošiljatelj, ki presegajo znesek dvajsetstotil kron ali pa dvatisoč lir dovoljujejo po možnosti še posebni popusti.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in neprichakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati zatančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe pošiljni denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.
FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street
New York, N. Y.

(Advertisement)

0310.

